

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 34/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring och temporär ändring av 48 § i in- komstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 september 2009 en proposition med förslag till lag om ändring och temporär ändring av 48 § i inkomstskattelagen (RP 118/2009 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Jari Salokoski, finansministeriet

- konsultativ tjänsteman Kari Valonen, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Riitta Kekäläinen, Skattestyrelsen
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- skatteexpert Satu Grekin, Företagarna i Finland rf.

Skriftligt utlåtande har lämnats av Centralhandelskammaren, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC och Skattebetalarnas Centralförbund rf. Finlands Näringsliv har meddelat att de inte har något att anmärka i saken.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ändring av inkomstskattelagen. Lagen ska temporärt kompletteras med en bestämmelse om att de överlåtelsevinster som uppkommer vid överlåtelse av åkrar är skattefria. Skattefriheten föreslås gälla överlåtelser 2009 och 2010 från fysiska personer och dödsbon till lantbruksföretagare som bedriver yrkesmässigt jordbruk.

Dessutom ska bestämmelsen i inkomstskattelagen om skattefrihet vid överlåtelse till släktingar preciseras.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt den föreslagna åtgärden som statligt stöd. Ikraftträdandetidpunkten ska bestämmas genom förordning av statsrådet. Den temporära ändringen av inkomstskattelagen gäller till utgången av 2010 och tillämpas vid beskattningen för skatteåren 2009 och 2010.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Överlåtelse av en gårdsbruksenhets fasta egendom till nära släktingar stöds genom en bestämmelse om skattefria överlåtelsevinster i 48 § i inkomstskattelagen. Villkoret för skattefrihet är att mottagaren är överlåtarens bröstarvinge eller hans syskon eller halvsyskon, antingen ensam eller tillsammans med sin make, och att egendomen i sammanlagt över tio år har varit i överlåtarens eller i dennes och en sådan persons ägo som han fått den utan vederlag av. Skattefriheten gäller också överlåtelse av bolagsandel i personbolag liksom också överlåtelse av aktier eller andelar i ett bolag som berättigar till en egendomsandel på minst 10 procent i bolaget.

Regeringens förslag till temporär skattefrihet gäller överlåtelse av åkrar och är tillämplig på en överlåtelse mellan överlåtare och mottagare som är fysiska personer oberoende av deras inbördes släktskapsförhållanden. Skattefriheten gäller överlåtelse av åkrar i åkerskiftesregistret enligt lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem till en person som aktivt bedriver jordbruk antingen för egen räkning eller som delägare i en sammanslutning och som fått eller följande år kommer att få direktstöd från Europeiska unionen, kompensationsstöd, miljöstöd för jordbruket eller nationella stöd. Genom kopplingen till jordbruksstöden säkerställer man att skattefriheten verkligen gäller en försäljning där köparen är en person som aktivt bedriver jordbruk.

Enligt propositionen är det ändamålsenligt att försöka ändra jordbrukets lägenhetsstruktur ge-

nom att öka lägenheternas storlek och förbättra ägostrukturen. Om jordbruksföretagare blir ägare till åkrar bidrar det på ett bestående sätt till större och lönsammare ägor.

Utskottet omfattar regeringens syn på behovet av att utveckla det finska jordbrukets lägenhetsstruktur. Genom den föreslagna åtgärden kan passiva ägare uppmuntras att överlåta åkrar till aktiva odlare och därmed bidra till att föra utvecklingen av lägenhetsstrukturen i önskad riktning. Regeringen grundar sin bedömning av konsekvenserna på antagandet att skattelättnaden fördubblar antalet försäljningar. Utskottet konstaterar att lagförslagets främjande inverkan på återförsäljningen delvis motarbetas av att osäkerheten om lagens slutliga innehåll också har fått markägarna att skjuta fram sina försäljningsbeslut. Med en lagändring som den nu aktuella är det svårt att undvika sådana konsekvenser. Men det är önskvärt att man så fort som möjligt får ett beslut från kommissionen om anmälan om statligt stöd som är ett villkor för att sätta i kraft lagen.

Utskottet noterar avslutningsvis att det är motiverat och nödvändigt att man som motvikt till skattefriheten tar in särskilda sanktionsbestämmelser för att säkerställa att den överlåtna åkern fortsatt används för odling.

Förslag till beslut

Finansutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 13 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent (delvis)
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml

Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Minna Sirnö /vänst (delvis)
Pia Viitanen /sd
ers. Esko Ahonen /cent (delvis)
Hanna-Leena Hemming /saml (delvis)
Matti Kauppila /vänst (delvis)
Reijo Paajanen /saml (delvis)
Heli Paasio /sd
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Jukka Vanhanen.

RESERVATION 1***Motivering***

Den överlåtelsevinst som uppstår vid överlåtelse av åker ska enligt propositionen vara skattefri. Skattefriheten ska gälla åker som en fysisk person och ett dödsbo överlåter 2009 och 2010 till en jordbruksföretagare som bedriver yrkesmässigt jordbruk. Det motiveras med att lägenheterna behöver bli större.

Syftet att öka lägenhetsstorleken är i sig motiverat på sikt. Vid socialdemokrater stöder alla permanenta och välmotiverade insatser på sikt för att öka lägenhetsstorleken inom jordbruket. Den föreslagna temporära skattefriheten på två år för överlåtelsevinsten är emellertid inte någon bra lösning för alla, anser vi, och den bidrar inte heller på ett hållbart sätt till uppkomsten av

ekonomiskt lönsamma lägenheter. Genom skattefrihet för försäljningen av åker fortsätter regeringen samma skattepolitik som den bedrivit hela valperioden ut och som på allvar undergräver hela skatteunderlaget. Propositionen är en oroväckande förlängning av regeringens policy att dela ut skatteförmåner i ett läge där statsekonomi kräver helt motsatta åtgärder. Den tvååriga skattefriheten för försäljningsvinsten på försäljning av åker minskar statens skatteinkomster med 5 miljoner euro.

Förslag

Vi föreslår därför

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 13 november 2009

Heli Paasio /sd
Pia Viitanen /sd
Kari Rajamäki /sd

Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Tuula Väättäin /sd

RESERVATION 2

Motivering

En majoritet i utskottet omfattar regeringens proposition om att överlåtelsevinsten på åker ska vara temporärt skattefri.

Den temporära skattefriheten motiveras med att det är ändamålsenligt att öka lägenheternas storlek och föra över arrendeåkrar till dem som aktivt bedriver jordbruk. Av propositionen framgår det ändå inte vad som ska göras sedan när det har gått en tid från det att skattefriheten upphörde och man kanske åter vill främja större lägenheter och överlåtelse av arrenderad jord till en ny ägare. I värsta fall vill de som arrenderat ut sin åker vänta på en ny period av skattefrihet. Den temporära skattefriheten gör också ett hål på omkring 10 miljoner euro i skatteunderlaget. Det skulle ha varit läge att söka andra metoder att permanent främja större lägenheter utan att ge sig på skatteunderlaget.

Kapitalinkomster beskattas lindrigt och utdelningen från icke-börslistade företag är under vissa förhållanden skattefri upp till 90 000 euro, medan arbetsmarknadsstödet beskattas trots sin minimala storlek. Vanhanens första och andra regering har inte tagit i de här orättvisorna utan

har på olika sätt lindrat beskattningen på förmögenhet och förmögenhetsbaserade inkomster. Vanhanens första regering avskaffade förmögenhetsskatten. Vanhanens andra regering avskaffade temporärt skatten på försäljningsvinst av virke och föreslår alltså nu att överlåtelse av åker ska vara skattefri. Beskattningen av företagsarv har också lindrats så att arvsskatt främst betalas av löntagare också på relativt små arv. Dessutom att beskattningen av stora inkomster lindrats och tyngdpunkten i beskattningen förskjuts mot mervärdesskatt och fastighetsskatt. Så urholkar man systematiskt beskattningens inkomstutjämnande effekt och allt mindre skatt tas ut enligt betalningsförmåga.

Den temporära skattefriheten för överlåtelsevinster för åker är inte strukturpolitiskt motiverad. Det är en dålig lösning på grund av de finansiella problemen i den offentliga ekonomin. Den är inte heller rättvis.

Förslag

Vi föreslår därför

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 13 november 2009

Mikko Kuoppa /vänst
Matti Kauppila /vänst
Minna Sirnö /vänst